

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref	Vår ref	Dato
	14/1411-	3.3.2014

Informasjon om nytt virkeområde for distriktsrettet investeringsstøtte gjeldende fra 1. juli 2014 - 31. desember 2020

Vi viser til EFTAs overvåkingsorgan, ESAs, beslutning om virkeområdet for distriktsrettet investeringsstøtte av 26. februar 2014.¹ I dette brevet redegjør Kommunal- og moderniseringsdepartementet for bakgrunnen for og konsekvensene av endringene som følger av ESAs vedtak.

Dette brevet er sendt de kommunene som vil oppleve endring fra 1. juli 2014. Se fullstendig adresseliste til slutt i dette brevet for øvrige mottakere. Vi ber om at fylkeskommunene varsler øvrige kommuner dersom det anses som ønskelig.

Hva er virkeområdet for distriktsrettet investeringsstøtte?

Virkeområdet for distriktsrettet investeringsstøtte bestemmer hvor offentlige myndigheter (stat, fylkeskommuner, kommuner og deres underliggende virksomheter) kan gi støtte til næringsvirksomhet. Virkeområdet er hjemlet i felles regionalpolitiske retningslinjer som gjelder i hele EU/EØS-området. Ordninger eller enkelttildelinger knyttet til denne geografien må meldes eller notifiseres til ESA etter reglene om offentlig støtte.

Hvorfor kommer det endringer i virkeområdet nå?

Dagens virkeområde for distriktsrettet investeringsstøtte må revideres som følge av at EU-kommisjonen/ESA har vedtatt nye retningslinjer for regionalstøtte for perioden 1. juli 2014-31. desember 2020.² Dette er en planlagt revisjon, som gjøres hvert syvende år.

¹ <http://www.eftasurv.int/press-publications/press-releases/state-aid/nr/2184>

² ESAs vedtak kom 23. oktober 2013 og bygger på EU-kommisjonens vedtak av 19. juni samme år.

Hva betyr det for en bedrift å være innenfor virkeområdet for distriktsrettet investeringsstøtte?

Reglene for offentlig støtte tillater at norske myndigheter bruker noen flere virkemidler eller noe høyere støttesatser ovenfor bedrifter som er lokalisert i virkeområdet, sammenliknet med andre bedrifter. Den faktiske virkemiddelbruken bestemmes av årlige budsjettvedtak og de prioriteringer som gjøres innenfor de vedtatte økonomiske rammene. Ingen bedrifter har rett til denne type støtte. Regelverket bestemmer de ytre rammene for det stat, fylkeskommuner og kommuner har adgang til å gjøre.

For 2014 gir departementet føringer i oppdragsbrevene til virkemiddelapparatet og fylkeskommunene om at midlene over programkategori 13.50 *Distrikts- og regionalpolitikk* i hovedsak skal benyttes innenfor det distriktpolitiske virkeområdet. Det distriktpolitiske virkeområdet består i dag av det notifiserte området for distriktsrettet investeringsstøtte som er godkjent av ESA (dagens sone III og IV). I tillegg har vi en nasjonalt bestemt sone II hvor utviklingen er svakere enn i de mest sentrale delene av landet, men samtidig sterkere enn innenfor virkeområdet for distriktsrettet investeringsstøtte.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet vil melde inn en ordning med distriktsrettet investeringsstøtte for Innovasjon Norge, som kan gis i det nye virkeområdet for investeringsstøtte. Ordningen finansieres over kap. 551, post 60 *Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling* og post 61 *Næringsrettede midler til regional utvikling, kompensasjon for økt differensiert arbeidsgiveravgift*. Departementet vil også melde inn en ordning med regional transportstøtte for det samme området. Transportstøtten er i dag lite brukt, men kan finansieres over kap. 551, post 60 *Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling* og post 61 *Næringsrettede midler til regional utvikling, kompensasjon for økt differensiert arbeidsgiveravgift*.³

Andre bedriftsrettede virkemidler, som for eksempel støtte til små og mellomstore bedrifter, forskning, utvikling og innovasjon, opplæring, miljøtiltak, næringshager eller NCEer, er ifølge reglene for offentlig støtte landsdekkende. Det betyr at den geografiske innretningen avgjøres fullt ut nasjonalt. Departementet vil melde eller notifisere ordninger for støtte til klyngeutvikling, bedriftsnettverk, inkubatorprogrammet, næringshageprogrammet, VRI, distriktsrettede risikolån mv når nye retningslinjer som vil hjemle denne type støtte er vedtatt av EU-kommisjonen/ESA. Dette vil også omfatte støtte fra kommuner og fylkeskommuner, i den grad det er relevant.

Det finnes også noen typer tiltak som etter reglene for offentlig støtte kan få høyere støttesats i virkeområdet enn utenfor, såkalte regionale bonuser, som for eksempel støtte til små og mellomstore bedrifter (med mindre enn 250 ansatte). Innovasjon Norge gir i dag slik støtte til ekstern rådgivning, deltagelse på messer og støtte til investeringer.⁴

Det vil fortsatt være mulig å gi offentlig støtte til bedrifter i hele landet som bagatellmessig støtte på inntil 200 000 euro (ca. 1,6 mill NOK) til sammen over en periode på tre år.

³ De to ordningene vil meldes inn under det alminnelige gruppeunntaket. Det allminnelige gruppeunntaket er tiltak som anses som forenelig støtte, og som dermed er forhåndsgodkjent av ESA. Gruppeunntaket er under revidering og forventes vedtatt av EU-kommisjonen våren 2014.

⁴ Regionale bonuser til denne type støtte er omtalt i EU-kommisjonens utkast til det alminnelige gruppeunntaket.

Hvorfor er ikke virkeområdet inndelt i soner?

Retningslinjene for regionalstøtte krever ikke at virkeområdet er differensiert for tillatt støtteintensitet. Norge har derfor ikke notifisert et virkeområde inndelt i soner. Regjeringen vil komme tilbake til spørsmålet om en eventuell geografisk differensiering innen sommeren.

Hva er støttesatsene for distriktsrettet investeringsstøtte?

Dagens maksimale støttesatser videreføres med 35 prosent for små bedrifter (under 50 ansatte), 25 prosent for mellomstore bedrifter (50-249 ansatte) og 15 prosent for store bedrifter (fra og med 250 ansatte).

Hvilke kriterier er lagt til grunn for endringene som er gjort?

Det er ESA som setter de ytre rammene for virkeområdet. Retningslinjene for regionalstøtte er utformet slik at det er mulig å gi distriktsrettet investeringsstøtte til bedrifter i områder med lav befolkningstetthet. Dette er definert som fylker med færre enn 12,5 innbyggere per km².

Åtte fylker tilfredsstiller dette befolkningstetthetskriteriet (Finnmark, Troms, Nordland, Nord-Trøndelag, Sogn og Fjordane, Hedmark, Oppland og Telemark). Her bodde 25,51 prosent av befolkningen pr 31.12.2010⁵. Dette er befolkningstaket for virkeområdet for investeringsstøtte i Norge.

En viss fleksibilitet ("swapping") i avgrensingen av virkeområdet er mulig ved at en kan bytte ut sterke kommuner i fylker som tilfredsstiller befolkningstetthetskriteriet, med svake kommuner i fylker som ikke tilfredsstiller kriteriet. Det er en forutsetning at virkeområdet er sammenhengende og at befolkningstaket på 25,51 prosent ikke overskrides. Derfor omfatter det godkjente virkeområdet kommuner i alle fylker, unntatt Oslo, Akershus og Vestfold.

Siden befolkningstaket (25,51 pst.) i de nye retningslinjene er litt lavere enn den andelen av befolkningen som bor i dagens virkeområde (25,94 pst.), må noen kommuner ut.

I tillegg til regelverkets formelle kriterier som nevnt over, har Kommunal- og moderniseringsdepartementet lagt vekt på en rekke faglige kriterier. Et viktig verktøy i denne vurderingen har vært [distriktsindeksen](#)⁶, som er et uttrykk for hvor store distriktsutfordringer en kommune har, sammenliknet med andre kommuner. Departementet har i distriktsindeksen vurdert hvordan faktorer som befolkningsstruktur og -utvikling, situasjonen i arbeidsmarkedet og inntektsnivå har forandret seg over tid.

Når utfordringene endrer seg, er det naturlig å justere hvilke kommuner som skal være innenfor virkeområdet. Virkeområdet går fra 284 til 281 kommuner, der følgende syv kommuner går ut: Flesberg (Buskerud), Finnøy, Vindafjord (Rogaland), Austevoll (Hordaland), Kristiansund, Aukra og Herøy (Møre og Romsdal), mens følgende fire kommer inn i virkeområdet: Øyer, Vestre Toten (Oppland), Nord-Odal og Sør-Odal (Hedmark).

Kommunene i virkeområdet står overfor en rekke av de samme utfordringene når det gjelder befolkningsstruktur, lange avstander, sysselsetting og levekår. Målet har vært å få et

⁵ Retningslinjene for regionalstøtte tilsier at dette er tidspunktet som skal brukes i bereregningene.

⁶ <http://www.regjeringen.no/nb/dep/kmd/tema/regional-og-distriktspolitikk/bakgrunn-og-malsettinger-i-distrikts-og-distriktsindeksen-2013.html?id=731816>

virkeområde der kommuner som står overfor samme type utfordringer i størst mulig grad behandles likt. De syv kommunene som foreslås tatt ut av virkeområdet, har samlet sett en betydelig sterkere økonomisk utvikling målt med distriktsindeksen enn de kommunene som foreslås tatt inn. Det samme gjelder befolkningsutviklingen og utvikling i sysselsettingen.

Kan alle sektorer få regionalstøtte?

De nye retningslinjene setter visse begrensninger på muligheten til å gi regionalstøtte til flere sektorer enn i dag. Det gjelder bl.a. energisektoren og transportsektoren.

Hva skjer med dagens forskrift "Forskrift om geografisk virkeområde og bruk av dei regional- og distriktpolitiske verkemidla"?

Departementet vil sende forslag til forskrift om distriktstøttet investeringsstøtte og regional transportstøtte ut på høring. Forskriftens formål vil for det første være å fastsette det geografiske virkeområdet og støttesatser for distriktsrettet investeringsstøtte og regional transportstøtte. For det andre vil støtte som tildeles i samsvar med forskriften være i overensstemmelse med EØS-avtalen.⁷ Gjeldende *Forskrift om geografisk virkeområde og bruk av dei regional- og distriktpolitiske verkemidla* vil ved vedtakelse av ny forskrift oppheves og erstattes med den nye forskriften fra og med 1. juli 2014.

Vi viser for øvrig til *Forskrift for distrikts- og regionalpolitiske virkemidler*⁸ med tilhørende retningslinjer⁹, som regulerer forvaltningen og bruken av de distrikts- og regionalpolitiske virkemidlene over kap. 551, post 60 *Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling* og post 61 *Næringsrettede midler, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift*, som trådte i kraft fra 1. januar 2014.

Implementering

Det nye virkeområdet trer i kraft fra 1. juli 2014.

Vi viser for øvrig til brev fra Fornyings- administrasjons- og kirkedepartementet datert 11. desember 2013 om konsekvenser av endringene for støttegivere som utbetaler støtte under regionalstøtteordninger etter dagens retningslinjer.

Med hilsen

Hallgeir Aalbu (e.f.)
ekspedisjonssjef

Ingebjørg Fiskum
prosjektleder

Vedlegg: 2

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

⁷ Dette fordi departementet vil melde de to støtteformene under det alminnelige gruppeunntaket.

⁸ <http://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2013-12-11-1574>

⁹

http://www.regjeringen.no/upload/KRD/Oppdragsbrev/Tilskuddsbrev_FK_2014/Vedlegg7_Retningslinjer.pdf

Kopi til:

Norges forskningsråd	Postboks 2700 St. Hanshaugen	0131	OSLO
SIVA - Selskapet for industrivekst SF	Postboks 1253 Sluppen	7462	TRONDHEIM
KS- Kommunesektorens organisasjon	Postboks 1378 Vika	0114	OSLO

Adresseliste

Øyer kommune

Sør-Odal kommune

Nord-Odal kommune

Veste Toten kommune

OSLO FYLKESKOMMUNE	Rådhuset	0037	OSLO
--------------------	----------	------	------

Innovasjon Norge Hovedkontoret	Postboks 448 Sentrum	0104	OSLO
-----------------------------------	----------------------	------	------

AKERSHUS FYLKESKOMMUNE	Postboks 1200 Sentrum	0107	OSLO
---------------------------	-----------------------	------	------

ØSTFOLD FYLKESKOMMUNE	Postboks 220	1702	SARPSBORG
--------------------------	--------------	------	-----------

HEDMARK FYLKESKOMMUNE	Postboks 4404 Bedriftssenteret	2325	HAMAR
--------------------------	-----------------------------------	------	-------

OPPLAND FYLKESKOMMUNE	Postboks 988	2626	LILLEHAMMER
--------------------------	--------------	------	-------------

BUSKERUD FYLKESKOMMUNE	Postboks 3563	3007	DRAMMEN
---------------------------	---------------	------	---------

VESTFOLD FYLKESKOMMUNE	Svend Foyns gate 9	3110	TØNSBERG
---------------------------	--------------------	------	----------

Flesberg kommune	Postmottak kommunehuset	3623	LAMPELAND
------------------	-------------------------	------	-----------

TELEMARK FYLKESKOMMUNE	Postboks 2844	3702	SKIEN
---------------------------	---------------	------	-------

ROGALAND FYLKESKOMMUNE	Postboks 130 Sentrum	4001	STAVANGER
---------------------------	----------------------	------	-----------

Finnøy kommune	Rådhuset	4160	FINNØY
----------------	----------	------	--------

VEST-AGDER FYLKESKOMMUNE	Postboks 517 Lundsiden	4605	KRISTIANSAND S
-----------------------------	------------------------	------	----------------

AUST-AGDER FYLKESKOMMUNE	Postboks 788 Stoa	4809	ARENDAL
-----------------------------	-------------------	------	---------

HORDALAND FYLKESKOMMUNE	Postboks 7900	5020	BERGEN
----------------------------	---------------	------	--------

Austevoll kommune	Kommunehuset	5392	STOREBØ
-------------------	--------------	------	---------

Vindafjord kommune	Rådhuset	5580	ØLEN
--------------------	----------	------	------

Herøy kommune	Postboks 274	6099	FOSNAVÅG
---------------	--------------	------	----------

Adresseliste

MØRE OG ROMSDAL FYLKESKOMMUNE	Fylkeshuset	6404	MOLDE
Aukra kommune	Kommunehuset	6480	AUKRA
Kristiansund kommune	Postboks 178	6501	KRISTIANSUND N
SOGN OG FJORDANE FYLKESKOMMUNE	Fylkeshuset, Askedalen 2	6863	LEIKANGER
SØR-TRØNDELAG FYLKESKOMMUNE	Postboks 2350 Sluppen	7004	TRONDHEIM
NORD-TRØNDELAG FYLKESKOMMUNE	Seilmakergata 2	7735	STEINKJER
NORDLAND FYLKESKOMMUNE	Prinsens gate 100	8048	BODØ
TROMS FYLKESKOMMUNE	Postboks 6600	9296	TROMSØ
FINNMARK FYLKESKOMMUNE	Fylkeshuset	9815	VADSØ

Vedlegg 1 - Kommuner i virkeområdet for distriktsrettet investeringsstøtte

Fylke	Kommune
Finnmark	Sør-Varanger, Båtsfjord, Unjárga – Nesseby, Deatnu – Tana, Berlevåg, Gamvik, Lebesby, Kárásjohka – Karasjok, Porsáŋgu – Porsanki – Porsanger, Nordkapp, Måsøy, Kvalsund, Hasvik, Loppa, Alta, Guovdageaidnu – Kautokeino, Hammerfest, Vadsø, Vardø
Troms	Kvænangen, Nordreisa, Skjervøy, Gáivuotna – Kåfjord, Storfjord, Lyngen, Karlsøy, Balsfjord, Lenvik, Berg, Torsken, Tranøy, Dyrøy, Sørreisa, Målselv, Salangen, Bardu, Lavangen, Gratangen, Ibestad, Skånland, Kvæfjord, Tromsø, Harstad
Nordland	Moskenes, Andøy, Sortland, Øksnes, Bø, Hadsel, Vågan, Vestvågøy, Flakstad, Værøy, Røst, Ballangen, Evenes, Tjeldsund, Lødingen, Tysfjord, Hamarøy, Steigen, Sørfold, Fauske, Saltdal, Beiarn, Gildeskål, Meløy, Rødøy, Træna, Lurøy, Rana, Hemnes, Nesna, Dønna, Hattfjelldal, Grane, Vefsn, Leirfjord, Alstahaug, Herøy, Vevelstad, Vega, Brønnøy, Sømna, Bindal, Narvik, Bodø
Nord-Trøndelag	Leka, Nærøy, Vikna, Flatanger, Fosnes, Overhalla, Høylandet, Grong, Namsskogan, Røyrvik, Lierne, Snåsa, Inderøy, Namdalseid, Verran, Verdal, Leksvik, Frosta, Meråker, Namsos, Steinkjer
Sør-Trøndelag	Tydal, Selbu, Midtre Gauldal, Holtålen, Røros, Meldal, Rennebu, Oppdal, Osen, Roan, Åfjord, Bjugn, Rissa, Agdenes, Ørland, Frøya, Hitra, Snillfjord, Hemne
Møre og Romsdal	Aure, Smøla, Halså, Rindal, Surnadal, Sunndal, Tingvoll, Gjemnes, Averøy, Eide, Sandøy, Midsund, Nettet, Rauma, Vestnes, Haram, Stordal, Stranda, Norddal, Ørsta, Volda, Sande, Vanylven
Sogn og Fjordane	Flora, Gulen, Solund, Hyllestad, Høyanger, Vik, Balestrand, Leikanger, Sogndal, Aurland, Lærdal, Årdal, Luster, Askvoll, Fjaler, Gaular, Jølster, Førde, Naustdal, Bremanger, Vågsøy, Selje, Eid, Hornindal, Gloppen, Stryn
Hordaland	Masfjorden, Fedje, Modalen, Vaksdal, Samnanger, Kvam, Voss, Granvin, Ulvik, Eidfjord, Ullensvang, Odda, Jondal, Kvinnherad, Tysnes, Fitjar, Etne
Rogaland	Utsira, Kvitsøy, Sauda, Suldal, Hjelmeland, Lund, Sokndal
Vest-Agder	Sirdal, Kvinesdal, Hægebostad, Audnedal, Åseral, Marnardal, Flekkefjord, Farsund
Aust-Agder	Risør, Gjerstad, Vegårshei, Tvedestrand, Åmli, Evje og Hornnes, Bygland, Valle, Bykle
Telemark	Notodden, Kragerø, Drangedal, Nome, Bø, Sauherad, Tinn, Hjartdal, Seljord, Kviteseid, Nissedal, Fyresdal, Tokke, Vinje
Buskerud	Nore og Uvdal, Rollag, Krødsherad, Sigdal, Hol, Ål, Hemsedal, Gol, Nes, Flå
Oppland	Dovre, Lesja, Sjøk, Lom, Vågå, Nord-Fron, Sel, Sør-Fron, Ringebu, Øyer, Gausdal, Vestre Toten, Søndre Land, Nordre Land, Sør-Aurdal, Etnedal, Nord-Aurdal, Vestre Slidre, Øystre Slidre, Vang
Hedmark	Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Eidskog, Grue, Åsnes, Våler, Trysil, Åmot, Stor-Elvdal, Rendalen, Engerdal, Tolga, Tynset, Alvdal, Folldal, Os
Østfold	Rømskog, Marker, Aremark

Vedlegg 2

Virkeområdet for distriktsrettet investeringsstøtte

1. juli 2014 - 31. desember 2020

